

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

DECEMBER 2020

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 11. januar 2021

Končna redakcija: 11. januar 2021

Pripravili: Ilinka Todorovski, Eva Semič

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za december 2020

Decembra je bilo bistveno manj odzivov kot jeseni in bili so zelo razpršeni. Več je bilo tudi pohval za različne radijske in televizijske oddaje ter posamezne ustvarjalce.

Po vsebini se je veliko odzivov nanašalo na epidemijo (okužbe, testiranja, cepljenje) - gledalci, poslušalci in bralci vsebin so spraševali, katere vire uporabljajo novinarji in kako zagotavljajo celovitost prikazov.

Ob radijskem in televizijskem poročanju o financiranju STA se je zastavilo vprašanje o poročanju v nizu dnevnoinformativnih oddaj ter o vsakokratnem kontekstu. Glede informativnih vsebin RTV Slovenija je bilo več splošnih odzivov, z mnenji o pristranskosti medija, brez navedbe konkretnih vsebin.

Z začetkom zimske športne sezone je na varuhov naslov spet prišlo več odzivov na športni program Televizije Slovenija (o komentatorjih, križanju prenosov in prekinitvah zaradi oglasov), z iztekom leta pa tudi na televizijski silvestrski program.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Gosti v informativnih oddajah	4
Vodenje: preblago/prekritično	6
Poročilo o financiranju STA: celovito?	7
Dolžina Dnevnika in vodenje Vremena	8
Izbor osebnosti leta 2020.....	9
Manjkajoča slikovna prezentacija	10
II. RAZVEDRILNI PROGRAM	11
Silvestrski program na TV Slovenija	11
III. ŠPORTNI PROGRAM	12
Komentiranje športnih prenosov	12
Prekrivanje prenosov in oglasne prekinitve.....	13
IV. PROGRAM PLUS	14
Dobro jutro: neslana šala in stroga ocenjevalka.....	14
V. SPLOŠNO	16
Napovedniki za oddajo Intervju	16
Želimo si... ne maramo	17
Pohvale ustvarjalcem in programom	19
RADIO SLOVENIJA	20
I. RADIO PRVI	20
Poročanje o sporu med Ukromom in STA	20
O invalidih z invalidi	22
Kaj pa moje vprašanje?	24
Pravljica o dobrih možeh	25
Jutranji koledar in podatki o dnevu	26

II. VAL 202.....	26
O vodenju in komentiranju	26
III. ARS	28
Prekinjen posnetek opere, drugič	28
IV. RADIO SPLOŠNO.....	28
Pohvali za podkast in satiro	28
MMC	28
I. NOVINARSKÉ VSEBINE.....	28
Neprimeren izbor likovne opreme članka	28
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	29
Moderiranje uporabniških komentarjev	29
RTV SLOVENIJA.....	30
I. SPLOŠNO.....	30
Covid-19: informiranje o javnem zdravju, december	30
Več kritičnih mnenjskih sporočil	32
PRILOGE	33
Priloga 1: Prekinjen posnetek opere, drugič.....	33
STATISTIKA	35

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Gosti v informativnih oddajah

Tudi decembra je prišlo nekaj vprašanj o tem, kako uredništva izbirajo sogovornike v Gledalec **P. M.** je vprašal o sodelujočih v Tarči, 10. decembra, z naslovom S strankami o aktualnih političnih razmerah, zanimal pa ga je tudi izbor komentatorjev, vabljenih v informativne oddaje.

»Minuli teden so bili v oddaji Tarča gostje predsedniki nekaterih parlamentarnih strank. Umanjkali sta dve in sicer politično najbolj mejni, SNS in Levica. Zanima me, čemu ti dve stranki nista bili povabljeni (sami namreč to trdita), saj so bile povabljene tako stranke z večjim oz. manjšim številom mandatov od njiju, prav tako je bil izbor v kontekstu političnih polov neuravnovešen. Glede na to, da je bila podobna poteza izvedena že v nedavnem Pogovoru z opozicijo, tokrat prosim za razlago odločevalcev, čemu se določenih strank v oddaji ne vabi. Če povabite sedem strank, namreč ne razumem, zakaj ne tudi preostalih dveh parlamentarnih, katerih mnenje je vsekakor relevantno, prav tako sta obe legitimno bili izvoljeni v parlament.

Že dalj časa se vprašujem tudi o določenih komentatorjih v oddajah TV Slovenija. Namreč, popolnoma podpiram avtonomnost odločevalcev glede izbora komentatorjev, a včasih nekoliko ne razumem, čemu so določeni ljudje povabljeni za to funkcijo. V oddaji to nedeljo sta gostovala Gregor Repovž in Marko Balažic. Pozdravljam izbor gostov različnih političnih videnj, a zdi se mi, da namen ni dosežen, če se v oddajo vabi ljudi, katerih delo je milorečeno propaganda oz. utiranje določene politične opcije, ne pa objektivno novinarstvo. ... Zanima me, kakšna je politika izbiranja političnih komentatorjev na RTV Slovenija. Sam si namreč ne želim politično-propagandnega komentatorstva, kot bi bilo recimo soočenje Mladine in Demokracije, ampak karseda objektivnega komentiranja političnih vsebin. Seveda ima vsak človek določeno točko gledišča, a te ne smemo enačiti s komentatorsko opredeljenostjo. ...«

Varuhinja je podala splošno pojasnilo, da o sestavi odločajo uredništva, po skrbnem tehtanju in glede na konkreten kontekst in fokus obravnave, kar velja tudi za pogovore s predstavniki političnih strank. Iz odgovora:

»V oddajo, o kateri ste mi pisali, so povabili predstavnike sedmih strank. Pri tem so upoštevali merilo, da v enourni oddaji lahko sodeluje največ sedem govorcev.

Edina primera politični pogovorov, ko je avtonomna programska presoja uredništev omejena, sta 1. volilni/referendumski program, kamor so dolžni povabiti predstavnike vseh sodelujočih na državni ravni ter 2. pogovor z opozicijo, ki sledi pogovoru s predsednikom vlade. V to oddajo so povabljeni vsi predstavniki opozicije, razen tistih, ki imajo z vlado pogodbo o sodelovanju.

Glede aktualnih pogovornih oddaj (radijskih, televizijskih) lahko podam splošno pojasnilo, da uredništva o studijskih zasedbah presojajo glede na zasnovo oddaje, njen obseg, izbrani zorni kot predstavitve, vsebinsko izhodišče (mnenjsko, poligično, strokovno soočenje, pojasnitveni ali razlagalni pogovori s strokovnjaki, analitiki...) itd.. Menim, da je bilo tako tudi v oddaji, o kateri ste mi pisali. Značilnost komentiranja ni podajanje objektivnih informacij, ampak subjektivnih mnenj. Razumljivo je, da imamo gledalci/poslušalci/bralci različne predstave, kdo so najprimernejši, najbolj zanimivi, kredibilni, zaupanja vredni in kompetentni sogovorniki. V oddaji nisem zaznala nobenih kršitev standardov, odstopanj od zasnove ali propagandnih elementov, ampak različnost v razlagi družbenih pojavov.«

Gledalka **B. Ž.** se je odzvala na oddajo Odmevi, 18. 12. 2020, v kateri je o razmerah v Desus govorila nekdanja predsednica te stranke.

»Včerajšnji odmevi so me negativno presenetili in sicer, ker je voditeljica go.pesek gostila go.pivec, z izgovorom, da se je edino ona odzvala njenemu vabilu iz str.desus. že ogromno krat se kdo iz strank ni odzval. nič novega . včerajšnje povabilo oz.nastop go.pivec smatram kot pritiofenzivo sds sedanji sestavi desusa. njeno gostobesedno govorjenje, ki je bila ena sama kritika, pa nesprejemljivo. tu ne gre za uravnoteženje mnenj, daleč od tega. in tega argumenta ne sprejemem. ne pripadam nobeni stranki, stara sem 75 let in sem se tokrat prvič v življenju sploh komu oglasila. kar je preveč, je preveč. pustite, da se desus konsolidira, zavajanj prejšnjega vodstva je bilo dovolj.«

Pojasnilo urednika Odmevov **Valentina Areha:**

»Gospo Pivec smo povabili po že ustaljenem postopku informativnega programa RTV Slovenija, po katerem v oddaje vabimo tudi druge nekdanje predsednike političnih strank, nekdanje ministre ali nekdanje predsednike države. Gospa Pivec se nam je zdela zanimiva sogovornica, ker ni več članica nobene poltične stranke, obenem pa dobro pozna notranja razmerja v Desusu. Kljub temu, da kot vsak gost informativnega programa TV Slovenja subjektivno ocenjuje politične razmere. Za pojasnilo o notranjih razmerah v stranki Desus smo sicer več dni zapored žal neuspešno poizkušali dobiti kogarkoli iz stranke.«

Varuhinja MENI, da je bila pritožba upravičena, saj je neobičajno, da bi za medijska pojasnila o trenutnem in konkretnem dogajanju v neki interesni skupini (stranki, združenju itd.) prosili nekoga, ki ni več del te skupine, ki se je z njo razšel in se bil primoran odreči njenemu vodenju.

»Urednik oddaje Odmevi je pojasnil, da so gostjo k besedi povabili, ker pozna razmere v Desusu in ker se iz te stranke nihče ni odzval vabilu v studio ter zato, ker naj bi bila to običajna praksa, ko gre za povabila nekdanjim politikom.

Menim, da se urednik napačno sklicuje na primere, ko nekdanji politik komentira splošne politične razmere v družbi, analizira in razjasni dogajanje na podlagi poklicnih izkušenj oz. nastopa v vlogi strokovnjaka za neko področje (pravo, mednarodni odnosi, kmetijstvo, zdravstvo itd.). V tem primeru je namreč razrešena predsednica stranke govorila o aktualnem dogajanju v tej stranki, s katero se je zaradi nesoglasij razšla. Menim, da je bil izbor gostje v konkretnem primeru neustrezen in napačen.

S tem mnenjem bom seznanila odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija Manico J. Ambrožič, ki sicer svojega uredniškega odziva na obravnavano programsko vsebino ni prispevala.«

Vodenje: preblago/prekritično

Preostro, preblago, prekritično, brez kritične distance – tudi decembra je bilo nekaj odzivov na vodenje informativnih oddaj. Varuhinja je odzive posredovala uredništvu in podajala splošna pojasnila. Primera:

Gledalka **M. S.** je pisala po oddaji Politično s Tanjo Gobec, 27. decembra.

»Pravkar sem si ogledala odajo politično s tanjo gobec z ministrico za solstvo Simono Kustec. Na nobeno vprašanje voditeljice T.G. Gostja ni odgovorila enopomensko, voditeljica pa ji je to dovolila. ... Od rtv pričakujem več poguma in vstrajnosti v iskanju resnice ne pa zgolj kurtoazno klepetanje in dobrikanje.«

Varuhinja:

»Menim, da je ključ do uspešnih in kakovostnih oddaj kritična distanca do vseh gostujočih ter takšen način spraševanja v imenu javnosti, ki zadovolji zasnovi: ta pa je lahko informativna, pojasnjevalna, analitična itd. Vsaka terja drugačen način vodenja in uporabo različnih spraševalskih tehnik. Voditelj pa je v studiu naposled sam in se mora v hipu odločiti, kako vztrajen naj bo pri posameznih vprašanjih in koliko vztrajnosti je še smiselne, da bi se razjasnilo posamezna vprašanja.«

Gledalko **D. P.** je zmotilo vodenje oddaje Studio City, 14. decembra:

»Glede na to, kako izobražen in razgledan je voditelj, bi le težko označila njegovo vprašanje ge.Beović glede nošenja mask, drugače kot provokacijo (zakaj nosi masko na prostem ob snemanju prispevka).Spet se je "spotaknil " glede njemu nejasnih priporočil glede nošenja mask in sicer da bomo rabili odvetnika, da bomo razumeli priporočila. ... Prosim vas, če mu lahko sporočite, naj ne žali nas gledalcev, ki v celoti razumemo in spoštujemo ukrepe.Žalostno in neokusno.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»V celoti se strinjam, da si gledalci/poslušalci/bralci zaslužimo jasna, enoznačna in nedvoumna sporočila glede pravilnega ravnanja v epidemiji. Menim, da kritika nedoslednosti tistih, ki nam dajejo nejasna, večpomenska in dvoumna navodila, ne pomeni relativiziranja covida.

Menim, da je vodja strokovne skupine pravi naslov za vprašanje o akrobatski spremembi, po kateri kar naenkrat najprej ni bilo več dovolj, če so ljudje na prostem uporabljali šal ali ruto, že čez nekaj dni pa so nam sporočili, da mask na prostem sploh več ni treba nositi. Spreminjajoče se odločitve pa pomenijo tudi, da človek nikoli ne ve, kdaj in kdo ga bo za kaj oglobil.«

Poročilo o financiranju STA: celovito?

Gledalka **O. B.** je varuhinji pisala glede poročanja TV Slovenija o sporu med Uradom vlade za komuniciranje in Slovensko tiskovno agencijo.

»Gre za več prispevkov enostranskega poročanja glede financiranja STA. Zakaj 2. decembra ni bilo nobenega mnenja, pojasnila vladne strani -- ker ga verjetno tudi niste iskali. Ugotavljam, da ste izrazito pristranski javni medij. Vaše pojasnilo v preteklih opozorilih je bilo - Javni medij je dolžan posredovati vse informacije v javnem interesu.

V javnem interesu je, da poročate celovito in se ne postavljate na nobeno politično stran ter poskrbite, da so informacije točne. Pri novinarjih, ki kreirajo poročila, pa tega ni.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice. J. Ambrožič**.

»Gledalka omenja, da smo pripravili več enostranskih prispevkov glede STA.

To ne drži.

V TV Dnevniku 1. decembra sta bila sogovornika v prispevku o financiranju STA direktor UKOM-a in direktor STA, ki smo ju še isti večer soočili tudi v pogovoru v

Odmevih. V prispevku v Dnevniku dan kasneje pa smo iskali odzive na vladno odločitev. Gledalcem smo predstavili mnenje medijskega strokovnjaka Marka Milosavljeviča, stališča opozicije, ki je na temo STA zahtevala izredno sejo parlamentarnega odbora za kulturo, odziv predsednika države Boruta Pahorja in stališča koalicijskih strank. V petek smo na TVSLO 3 prenašali sejo parlamentarnega odbora za kulturo.«

Gledalka se z odgovorom urednice ni strinjala. Ker gleda poročila zgolj enkrat na dan, meni, da mora biti vsaka objava zaključena celota, ki vsebuje vse zbrane informacije in pojasnila.

Varuhinja je odgovorila tudi na podobno pritožbo, povezano z radijskim poročanjem (gl. poglavje RADIO SLOVENIJA, Radio Prvi, Poročanje o sporu med Ukomom in STA, str. 20)

Dolžina Dnevnika in vodenje Vremena

Gledalec **Š. S.** meni, da so nekatere informativne oddaje na TV Slovenija prekratke. Zanimalo ga je tudi, zakaj vremenskih napovedi ne vodijo več voditelji v živo iz studia.

»Zakaj je že nekaj časa večernji televizijski dnevnik tako ob sobotah kot nedeljah krajši za dobrih 15 minut?

Ali nebi lahko imeli na voljo štandardnih 30 minut za omenjeni dnevnik tako ob sobotah, kakor ob nedeljah? Saj nam vendarle dogodkov, oziroma informacij takšnih in drugačnih ne zmanjka? Ali nebi Tanjino »POLITIČNO« prestavili na kakšen drugi termin in ji omogočili vsaj 20 minut na voljo in ne 15, kajti so njeni prispevki zelo zanimivi? Podobno je z dnevnikom ob sobotah (mislim vedno na osrednji večerni ob 19. uri). Kajti, kolikor jaz vem; takšne informativne oddaje so običajno v trajanju 30 minut, tako je bilo vsaj pri nas do leta 2020. V tujini je podobno; hrvaška televizija mu namenja celo več časa.

Druga zadeva:

Zanima me zakaj se že nekaj časa naši vremenarji (napovedovalci) vremena ne pojavljajo več v živo na ekranih, razen redkih izjem?«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič**:

»Oddaja TV Dnevnik je ob sobotah in nedeljah krajša od 1. januarja 2019, torej slabi dve leti. Običajna dolžina oddaje je 25 min, ob sobotah in nedeljah pa je dolžina oddaje krajša za 10 min.

Takšno odločitev smo sprejeli, ker je ob koncu tedna običajno veliko manj dnevnega dogajanja, kot ga je med tednom. Ob sobotah smo tako v enourni blok med 19. in 20. uro uvrstili Dnevnikov izbor, v katerem poglobljeno raziščemo aktualno temo tedna.

Ob nedeljah pa smo po Dnevniku umestili oddajo Politično s Tanjo Gobec, ki je namenjena politični analizi tedna.

Če je pomembnega dnevnega dogajanja veliko, se odrečemo Dnevnikovemu izboru in oddaji Politično in TV Dnevnik podaljšamo na običajno dolžino 25 min.

Kolegi iz Agencije Republike Slovenije za okolje pripravljajo vodene vremenske napovedi dvakrat na teden, ob ponedeljkih in četrtnih.

Prav zdaj potekajo pogovori, da bi število vodenih vremenskih napovedi okrepili.«

Izbor osebnosti leta 2020

Dva gledalca sta se pritožila nad izborom osebnosti, ki so po mnenju novinarjev Informativnega programa TV Slovenija najbolj zaznamovali leto 2020 doma in v tujini. Kandidati, ki so se uvrstili na vrh lestvice, so bili predstavljeni v osrednjih informativnih oddajah 29., 30. in 31. decembra:

»To sporočilo pišem, ker sem tokrat zares močno ogorčena, ko sem na javni RTV slišala, koga ste izbrali za osebnosti leta - da je to poleg kolesarja Pogačarja tudi gospod Gale. Kakšne so zasluge gospoda Galeta, da bi lahko postal osebnost leta. Zatožil je nekaj morebitnih nepravilnosti, za katere preiskava še poteka, in ni dokončno jasno, ali je šlo za nepravilnosti, med drugim pa je tudi sam med preiskovanci in tudi še ni jasno, ali je v vsej zadevi res nedolžen (morda se bo izkazalo, da je tudi sam odgovoren za nepravilnosti).

Kako da odgovorni na RTV, ki izbirajo osebnosti leta, niso pomislili, da bi si ta naziv gotovo neprimerno bolj zaslužili zdravstveni delavci, ki v izjemnih razmerah in z nečloveškimi napori rešujejo življenja naših državljanov?« **(G. Š.)**

»Kako lahko se tako ja dobesedno zlažete in kolesarja Pogačarja primerjate z Galetom. Tour de France je bil svetovni dogodek. (...) Kot plačnik in to redni plačnik kateri ni zamudil plačila naročnine že 35 let želim in tudi zahtevam poimensko spisek vaših novinarjev za to glasovanje. V kolikor mi tega ne pošljete vas prosim da mi sporočite kako se odjavim od vašega rtv prispevka. Ta novica je bila pa res preveč. Živim in delam za šport in za SLOVENIJO!!!!« **(D. K.)**

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič:**

»V Informativnem programu Televizije Slovenija smo tudi letos izbirali osebnosti, ki je najbolj zaznamovala leto doma in v tujini. Zaposleni v Informativnem programu TVSLO so imeli možnost glasovanja za do pet osebnosti, ki so po njihovi oceni pustile največji pečat doma in v tujini – s svojim delom in delovanjem, vplivom na dogajanje,

vtisom v družbi, doma ali v tujini. Sodelavci so tako med domačimi in tujimi osebnostmi navedli več deset različnih imen.

Največ glasov med domačimi osebnostmi je dobil kolesar Primož Roglič in tako postal osebnost leta v Sloveniji po izboru novinarjev in urednikov IP TV SLO.

Drugo mesto sta si z enakim številom glasov delila Bojana Beović in Mario Fafangel.

Na tretje mesto sta se uvrstila Ivan Gale in Tadej Pogačar.«

Varuhinja je dodala, da je vsak izbor seveda – izbor, z njim lahko soglašamo ali ne, da v tem izboru osebnosti niso delili po poklicih ali kategorijah in da pod okriljem RTV Slovenija potekajo tudi drugačni izbori - na Valu 202 so denimo poslušalci za ime leta 2020 izbrali Srečka Šestana.

Manjkajoča slikovna prezentacija

Gledalec **G. Š.** je opozoril, da TV Slovenija v prenosu seje odbora za zunanjo politiko 3. decembra ni prikazala projekcije, ki jo je na seji predstavljal zunanji minister:

»Pravkar gledam (03.12.2020 cca 18.30 ura) posnetek odbora za zunanjo politiko na katerem zunanji minister predstavlja mnenje vlade oz. ministrstva in pri predstavitvi uporablja tudi projektor oz. prezentacijo, ki pa jo gledalci program 3 ne vidimo. Že večkrat sem opazil, da se razne prezentacije v parlamentu ne prikazujejo s sliko v živo, kar pa se mi zdi škoda, saj je potem predstavljena vsebina govornika pomanjkljiva. Vem, da je to tehnološko mogoče, saj ste projekcijo prezentacije že pokazali. Prosim vas, da v prihodnje gledalcem omogočite ogled prezentacije v kolikor jo govornik uporablja, saj si le-tako lahko ustvarimo celotno sliko predstavitve mnenja.«

Odgovor **Boštjana Fabjana**, ki je v Parlamentarnem programu TV Slovenija zadolžen za dogovore glede prenosov sej:

»Na sejah državnega zbora in delovnih teles praviloma vedno prikazujemo videoprojekcije, ki jih pripravijo govorniki (poslanci, ministri, vabljeni ...), seveda v smiselni kombinaciji z govornim besedilom. To velja za prenose iz dvoran, kjer so nameščene stacionarne kamere.

Na skupni seji odbora za zadeve Evropske unije in odbora za zunanjo politiko, ki je potekala 3. 12. 2020, projekcija, ki jo je pripravil minister za zunanje zadeve Anže Logar, ni prišla do naše režije, zato je realizator ni imel na voljo za predvajanje (režija za realizacijo prenosov iz državnega zbora je v stavbi TV Slovenija). Prav tako nas iz Državnega zbora nihče ni dodatno obvestil, da bo na seji videoprojekcija.«

II. RAZVEDRILNI PROGRAM

Silvestrski program na TV Slovenija

O silvestrskem programu na Televiziji Sloveniji je varuhinja prejela več sporočil in jih posredovala uredništvu. Primeri pohvalnih in kritičnih odzivov:

»Pohvalila bi včerajšnji novoletni program z Blažem Švabom. Kako lep program je bil, kako dinamično. verjamem, da bo prav zaradi tega leto 2021 še boljše. Čestitam javni RTV za res premišljen program.« **(B. J.)**

»Vse čestitke za božični in novoletni program. Dobri koncepti oddaj z obilo svežih idej. Duhovito, gledljivo, skratka uspelo!« **(S. J.)**

»Ogorčen sem nad oddajo Srečno noro leto. Glede na število imen v odjavni špici, bi želel videti oddajo, ki ne izgleda kot oddaja na Net tv leta 2002. 1. V celoti zgrešena grafična ter scenska podoba. Kršena osnovna pravila estetike. Izgleda kot, da so ustvarjalci dobili inštrukcije od režiserjev prenosov zadnjih državnih proslav. 2. Kakovost zvoka s katero se lahko kosa Pink tv. Poleg tega nerazločno in prehitro govorjenje voditeljice. 3. Politične opazke oz. sklop vprašanj o "Janezu Janši" dajejo vtis propagandnega stroja in spominjajo na Nova24. Razvedrilna oddaja ob zadnjih urah leta 2020 bi se lahko temu profesionalno izognila. 4. Neprofesionalna voditeljica. Poleg slovničnih napak, neposrečena improvizacija ter posmehovanje ob nepremernih momentih. Glede na to, da smo v letošnjem letu vsi, tudi predstavniki mlajše generacije prisiljeni novo leto preživeti doma bi se lahko TV Slovenija še posebej potrudila in dokazala, da se rezvedrilni program ni zataknil nekje v devetdesetih. ...« **(A. P.)**

»Po dolgem času sem včeraj zvečer spremljala silvestrski program RTV Slovenija, naše javne televizije. Razvedrilni program je bil zame eno veliko razočaranje: prevladujoča nekvalitetna glasba, če temu lahko rečemo glasba. Seveda so bile tudi redke izjeme. Program je bil praktično brez kulturne vrednosti, pisan na kožo majhnemu delu družbe, ki lahko uživa v nezahtevni in poceni zabavi. Tilen Artač se je v svoji oddaji vsaj trudil, kljub tokrat morda ne povsem posrečeni oddaji – so bile že veliko boljše.

Sprašujem vas, če menite, da smo si prebivalci Slovenije v času, ko je zaradi korona krize gibanje in druženje zelo omejeno, zaslužili tako nekvaliteten program za silvestrski večer? Ali bi se lahko enkrat zamislili nad kvaliteto svojih izdelkov in priznali, da ne delate samo dobro ampak ste zmožni tudi zelo slabih izdelkov?« **(S. K.)**

Gledalko **B. P.** je zmotil izbor glasbe v oddaji Adijo, 2020:

»Čemu SLOVENSKA RTV v najbolj gledanem času namenja toliko prostora- časa hrvaškim pesmim? Ali nimate dovolj slovenskih? Ali na hrvaški TV tudi predvajajo toliko slovenske glasbe?«

V **uredništvu Razvedrilnega programa** TV Slovenija so pojasnili, da je Luka Pokeržnik mlajši glasbeni ustvarjalec in izvajalec iz Slovenije, s Koroškega, ki deluje pod umetniškim imenom Luka Basi. V oddaji Adijo, 2020!, ki je bila dolga 160 minut, je bilo Lukovih uspešnic v hrvaškem jeziku v prvem delu 2 minuti 31 sekund, v drugem delu 2 minuti in 36 sekund. Vtis, da je bil dalj časa na programu, je bil takšen morda zato, ker je pri sebi, v svojem avtu, gostil številne glasbene prijatelje, ki pa so peli v slovenskem jeziku.

III. ŠPORTNI PROGRAM

Komentiranje športnih prenosov

Varuhinja je prejela več odzivov na komentiranje zimskih športov. Gledalca **J. G.** je zmotil način komentiranja svetovnega prvenstva v smučarskih poletih iz Planice med 10. in 13. decembrom.

»Prosim da preverite profesionalnost vašega kolega, ki komentira prenos smučarskih skokov. Mislim da si dovoli preveliko svobode, posega po neslanih šalah in nima nobene eterske higijene. Močno dvomim, da ne obstaja oseba, ki bi to delo opravljala bolje. Brez čiščenja grla v mikrofon, brez govorjenja neumnosti na nivoju barskih pijancev. Sam sem velik ljubitelj tega športa in s težkim srcem razmišljam o spremljanju prenosa na kakšnem drugem programu. Hvala za pozornost.«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija **Gregor Peternel** je odgovoril:

»Andrej Stare je kakovostno opravil reportersko delo neposrednih prenosov svetovnega prvenstva v Planici. Imel je tudi kakšno napako, a celostno gledano, je svoje delo opravil dobro. Okusi so seveda različni, veliko je gledalcev, ki radi spremljajo prenose, ki jih komentira, nekaterim pa ni všeč.«

Varuhinja je dodala:

»Na varuhov naslov prejemam različne odzive na komentatorje športnih dogodkov, ki potrjujejo, da imamo gledalci (kakor tudi poslušalci in bralci RTV-vsebin) različne okuse in pričakovanja. Komentatorja, katerega delo vas je zmotilo, številni omenjajo kot vzor mlajšim generacijam, saj je zakladnica znanja, z neprecenljivimi izkušnjami in svojevrstnim slogom. Po drugi strani pa občinstvo pri športnih komentatorjih poleg strokovnosti opazi tudi govorne težave, ki so lahko posledica prehlada ali drugih

zdravstvenih težav ter neustrezne govorne kondicije in omikanosti. Glede tega sem v začetku letošnjega leta zapisala tudi krajše mnenje (gl. [poročilo za januar 2020](#), str. 53).

Vaše sporočilo je povod, da programske ustvarjalce vnovič spomnim na visoka pričakovanja občinstva, ko gre za kulturo govora in nastopanja.«

Gledalka **U. P. T.** pa je pohvalila komentiranje tekme moškega smuka iz Val d'Isera 13. decembra:

»Včeraj sem, kot večina športnih navdušencev, spremljala moški smuk. Komentator Urban Laurenčič je rekel, da je dobil solzne oči, ko je Čater prišel z vodstvom v cilj. Jaz dobim solzne oči, ko poslušam njegovo vrhunsko spremljanje tekme. Vse pohvale Laurenčiču za njegov doprinos k športnemu komentiranju.«

Prekrivanje prenosov in oglasne prekinitve

Varuhinja je prejela več pritožb zaradi prekinjanja športnih prenosov z oglasnimi sporočili oziroma prekrivanja prenosov nastopov tekmovalcev s posnetki drugih, po njihovem mnenju manj pomembnih delov športnih prenosov. Primer pritožbe zaradi prekinitve prenosa tekme svetovnega pokala v biatlonu 3. decembra:

»Rad bi izpostavil da se mi zdi zelo neprimerno, da med tem ko se gre našemu biatloncu Jakovu faku, za deseterico v svetovnem pokalu, prekinete prenost 2 minuti pred koncem zadnjega kroga njegovega tekmeca, ki je ogrožal njegovo mesto. Namesto tega ste predvajali 10minutno reklamo parnega čistilca.« **(L. N.)**

Odgovorni urednik Športnega programa **Gregor Peternel** je pojasnil, da je med ekipo na terenu, komentatorsko ekipo in t. i. dnevno režijo, ki je zadolžena za umeščanje oglasnih blokov v TV-program, prišlo do kratkega stika. Za ta nesporazum, ki je gledalce prikrajšal za del športnega prenosa, se je v imenu programskih ustvarjalcev opravičil.

Varuhinja je dodala splošno pojasnilo:

»V zimskih športih, v katerih ni rednih premorov, kot na primer pri nogometu, košarki itd., ampak se prekinitve zgodijo zaradi vremenskih ali drugih okoliščin, je posebej pomembno dobro sodelovanje med vsemi sodelujočimi pri prenosu (teren, studio, režija). Včasih so prekinitve tako dolge, da jih je treba z nečim zapolniti, včasih pa so le hipne in niso primerne za predvajanje oglasnega bloka. O tem se je treba vselej odločiti sproti, po hitri presoji okoliščin.«

Gledalka **A. F.** pa se je pritožila, ker je Televizija Slovenija 29. decembra prenašala podelitev medalj najboljšim s tekme smučarskih skokov ter s tem zamudila prenos začetka drugega teka slaloma v Simmeringu:

»Tekma smučarskih skokov novoletne turneje se je končala 18:34, 2. tek slaloma v Semmeringu se je začel ob 18:35. Zakaj se ob 18:47 na TVS2 še vedno predvaja podelitev skokov (na kateri ni nobenega Slovenskega skakalca), če se medtem že odvija naslednja tekma. Vse to skupaj z vsemi intervjuji se lahko pokaže tudi kasneje ne pa medtem, ko se odvijajo tudi druge športne aktivnosti v živo!!!!!«

Varuhinja je s pritožbo seznanila uredništvo, gledalki pa pojasnila:

»Pravilno ste ugotovili, da dveh športnih dogodkov ni mogoče predvajati hkrati na istem programu. Povsem razumem, da se zaradi usklajevanja del občinstva vedno počuti prikrajšanega. Uredništvo daje vselej prednost dogodkom, na katerih sodelujejo slovenski tekmovalci in kjer je mogoče zagotoviti sprotne izjave tekmujočih. Ko se prenos konča, teh ni mogoče več predvajati v živo. Zlasti v zimskih športih je prehajanje z enega na drug prenos lahko tudi »loterija«, saj so tekme – kot veste – bistveno manj predvidljive kot pri stadionskih ali dvoranskih športih, saj prihaja do zamikov zaradi vremena ali padcev.

Potem pa so tu še oglasi, ki jih je treba uvrstiti v program, saj zagotavljajo bistven prihodek za nakup vse dražjih športnih pravic.

Verjamem, da s tem pojasnilom ne boste zadovoljni, moj namen je bil le pojasniti okoliščine, ki jih morajo upoštevati uredniki, ko usklajujejo vsebine in sprejemajo odločitve.«

IV. PROGRAM PLUS

Dobro jutro: neslana šala in stroga ocenjevalka

Gledalka **M. L.** je opozorila na neprimeren komentar voditelja oddaje Dobro jutro 28. decembra:

»V pogovoru v studiu z Miranom Tepešem in novinarko športnega programa, je vaš voditelj /novinar/ sodelavec, izjavil eno veliko žaljitev do smučarskega skakalca Timija Zajca in sicer je izjavil da v ekipi ni "**pečenega zajca**". **To je skrajno** žaljivo do našega 20 letnega skakalca, ki je imel toliko moči, da je javno povedal, da nekaj ni v redu. Stvari je treba razčistiti. Ne pa igrati sprevrženosti in dvojne igre kot jo je v Sloveniji preveč.

Povejte mu, naj bolj pazi kaj govori, da 1. program nacionalne TV, ni njegova prijateljska družba v nekem lokalni. Ta program lahko gleda in spremlja lahko 200.000 gledalcev in več.....ali se tega zaveda ??«

Urednica Dobrega jutra iz ljubljanskega studia **Daša Lamut Prosen** se je strinjala, da je šlo za poskus resnično neposrečene šale, ki ni bil primeren, o čemer so voditelja opozorili in se z njim pogovorili. **Varuhinja** je dodala splošno pojasnilo:

»... voditelji v tovrstnih pogovornih oddajah ves čas lovijo ravnotežje med sproščenostjo in prisrčnostjo na eni strani ter strogimi zapovedmi delovanja v javnem mediju na drugi strani. Zato in ker oddaje potekajo v živo, jim običajno odpustimo kakšen jezikovni zdrs, uporabo bolj pogovornih besed in tudi neslano šalo. Vse pa ima, kot ste zapisali, svoje meje.«

Dve gledalki pa sta komentirali silvestrsko epizodo oddaje Dobro jutro. Zmotilo ju je obnašanje gostje oddaje:

»Zelo sem zadovoljna z oddajo "dobro jutro". Me je pa za zadnji dan oddaje, ki naj bi bila IGRIVO zaključena, "MOČNO PRIZADELA " kuharska morstrica" Alma. Tako prijetno oddajo je spremenila v EN ŽALOSTEN KONEC, ki se ne more več popraviti. Kuharski dvoboj med Davidom in Špelo je vzela tako strogo resno, kot bi tekmovala v kuh. šovu za DENAR, ne pa kot iskrič zaključek starega leta. Nepojmljivo.« **(D. S.)**

»... Tak negativizem, primitivizem, nespoštljivost, "zabijanje" in dajanje v nič, skoraj izživljanje, nesramnost, kot jo spremljam ta hip- to je neprimerno za državno televizijo, sploh pa ne za silvestersko oddajo, ljudem prijazno oddajo Dobro jutro, ki je meni osebno zagotovo ena najljubših na RTV Slovenija.

Vsi vemo, da se ekipa uredništva Programa plus neizmerno trudi, odlično dela vsak dan in si res ne zaslužijo takega odnosa, kot ga je do njih imela danes Alma Rekić, ki je zagotovo odlična kuharica, medtem ko pa njen nivo komunikacije pač ni primeren. Mislim, da bi se morala Alma Rekić ekipi oddaje Dobro jutro opravičiti in taki ljudje, oz. tak nivo komunikacije nima kaj iskati v programu RTV Slovenija.

Škoda, da je ta trenutek v programu RTV Slovenija malce pokvaril praznično vzdušje.« **(A. G.)**

Odgovor odgovornega urednika Programa plus **Roka Smoleja**:

»V oddaji Dobro jutro vsak dan gostuje tudi do 10 gostov in pri tako velikem številu gostov se seveda zgodi, da kakšen tudi ne izpolni pričakovanj ali razočara. Kolegi v uredništvu so si sicer zaželeli stroge kuharice in ocenjevalke, to sta si želela tudi voditelja, ki zagotavljata tudi, da nikakor nista bila užaljena, saj se dobro zavedata, da

kuhanje ni njuna vrlina. Kljub temu sem seveda opozoril ustvarjalce, da je treba bolj upoštevati pričakovanja gledalcev, gledalci Dobrega jutra so seveda vajeni predvsem prijaznejših in pozitivnih vsebin, kar je treba upoštevati tudi pri vabljenju gostov in konceptu rubrik.«

V. SPLOŠNO

Napovedniki za oddajo Intervju

Gledalca **G. R.** je zmotilo, da Televizija Slovenija za oddajo, ki ga je zanimala, ni predvajala zadostnega števila televizijskih napovednikov:

»Sam in moji kolegi smo opazili očitno neenakopravnost med oglaševanjem intervjuja Tineta Hribarja napram intervjuju dr. Jožeta Možine z nadškofom Antonom Stresom. Medtem ko se je napovednik za prvega non stop vrtel po TV, glede drugega sem izvedel šele preko družbenih omrežij. Res je smola, da so to dogaja, ravno pri ti dveh doktorjih znanosti (dr. Možini in dr. Stresu)«

Direktorica TV Slovenija **Natalija Gorščak** je podala pojasnilo o načrtovanih in dejansko predvajanih napovednikih.

»Objave napovednika smo načrtovali takole:

Z Mišo, Hribar

Sobota (19.dec) 11:40, 12:54, 16:58, 18:10, 19:14

Nedelja (20.dec) 12:08, 15:13, 18:55, 19:31

Vse objave so bile realizirane. S sobote na nedeljo je bilo načrtovanih 21 objav, ki so bile vse predvajane.

Intervju Možina- Stres

Sobota (26.dec) 14:08, 17:12, 18:55, 21:57

Nedelja (27.dec) 12:05, 13:27, 16:53, 19:42

Realizirane so bile le štiri objave zaradi spodnjih razlogov.

Sobota (26.dec):

- odpadla objava 17:12: po Vremenu in pred oddajo Fina gospa je bil to edini planiran napovednik; storno zaradi daljšega DIO sklopa (Poročila 10.40, Šport 1.57, Vreme 1.02, skupni pribitek 39 sek);
- odpadla objava 18:55: po zadnji večerni risanki in pred Vremenom je bil to edini planiran napovednik; storno zaradi daljše Napovedi Dnevnika in Vremena pred TVD (skupni pribitek 18 sek).

Nedelja (27.dec):

- odpadla objava 13:27: v terminu po sklopu Prvega dnevnika so odpadli vsi planirani napovedniki in oglasi, saj smo dan pred tem spreminjali sporede. V listi predvajanja smo ad hoc planirali daljšo oddajo od prvotno planirane – v spomin preminulemu g. Mojmirju Sepetu (žalna oddaja);
- odpadla objava 19:42: odpadli vsi planirani napovedniki v sklopu TVD, z izjemo enega, ki je napovedoval nadaljevanko ob 20.00 (TV Dnevnik, daljši za 2min 22sek, Politično daljše za 2min 3sek, Vreme daljše za 11sek).

S sobote na nedeljo je bilo načrtovanih 21 objav, ki so bile vse predvajane.

Kolegi iz DIO-a so bili obveščeni, da je napovednik trikrat odpadel zaradi tega, ker je bil DIO daljši, enkrat pa je šlo za izjemne razmere, umestitev žalne oddaje. Odpadli so tudi oglasi.«

Odziv je prispevala tudi odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič**, ki sicer nima pristojnosti glede predvajanja napovednikov:

»Kot odgovorna urednica IPTVSLO absolutno pričakujem, da so povsem enaki kriteriji za objavo napovednikov pri vseh oddajah Intervju in pri vseh ustvarjalcih oddaje Intervju.«

Varuhinja meni, da so pristojni dolžni napovednike načrtovati tako, da pri tem ne bo razlik in da bodo dosegli čim večji krog občinstva.

Želimo si... ne maramo ...

Gledalci so tudi decembra sporočali, katere oddaje iz TV-arhiva bi želeli zopet videti. Primera:

»Sem bolan, imam najgršo bolezen, želim si še enkrat videti sledeče filme: Boj na požiralniku – gl. igr. Bert Sotler, Kadar čuk poje, gl. igr. Milena Župančič in Polikarp.«
(A. H.)

»Močno pogrešam kar nekaj odaj kot so slovenski vodni krog naj sibodi da so to ponovitve ali pa so nove katere so že posnete pa jih še ni bilo na sporedu naše tv. Menim da so te odaje močno pipomorejo v osveščanju za ohranjanju narave in nenazadnje k ohranjanju zdrave pitne vode.

Potem pa je še moja želja če se le da bi uvrstili v prgram nekatere ponovitve iz cikla kako živijo slovenski gradovi ali pa tudi preve odaje kulturni vrhovi.

In pa še,ko je tv praznovala 45 let televizije in 75let radija(2003)jebilo kar nekaj nostalgličnih oddaj kot je blo to po domače ,ali pa dobro nedeljo voščimo,smo iz vašega arhiva jih je treba privleči .S tem bi zadovoljivo ustregli v času te korova krize velikemu krogu starejše poulacije ki pa že kar dolgo plačujejo rtv naročnino«. **(V. M.)**

Varuhinja je sporočila posredovala vodstvu TV Slovenija. Seznanjena je bila tudi z dopisom, ki ga je glede oddaje Vodni krog direktorici poslala produkcijska družba Cv Koncept Multimedija.

Gledalec B. F. pa je pisal, da turobni koronavirusni časi niso primerni za temačne filme, ki dodatno prispevajo k tesnobi in depresiji.

»Saj prav dobro razumem, da življenje ni pravljica, ampak zakaj nas še dodatno dobesedno morite samo z množico temačnih filmov?

Čudim se, kako to, da ne čutite v sebi poslanstva in ne zmorete vsaj trohice empatije do svojih gledalcev, da bi v teh težkih časih, ko s(m)o ljudje primorani ostati doma, ljudi vsaj malo razvedrili s kakšnim dobrim komičnim ali zabavnim filmom? Mar ljudem res ne privoščite, da si oddahnejo(mo) od vseh teh stresnih situacij, ki s(m)o jih deležni na delu, v službi, na ulici, zaprti med štirimi stenami in navsezadnje pred zaslonom RTV, bombardirani z vašimi slabimi novicami o virusu?

Nikakor ne bežim pred problemi, ki smo jim izpostavljeni in se jih še kako zavedam, ampak kar je preveč, je pa preveč. Nekaj uravnoteženosti pa bi v vaši ponudbi vseeno moralo biti.«

Urednica tujega programa KUP TV Slovenija **Neli Aberšek Vozelj**:

»Nikakor nismo pozabili, v kakšnem času smo se vsi skupaj znašli. Vse od prvega izbruha virusa v spomladanskem času se trudimo, da bi v svoj program vnesli več optimističnih zgodb, tudi komedij, dodatno smo kupili kar nekaj tovrstnih naslovov, tako filmov, kot serij, žal pa smo s sredstvi zelo omejeni. V jesenskem delu programa ste lahko izbirali tudi med filmi, ki jim nikakor ne moremo pripisati temačnosti in »težavnosti«. Ob nedeljskih popoldnevih smo, na primer, predvajali kar nekaj čudovitih družinskih, tudi fantazijskih filmov in komedij. Obenem pa niso vsi gledalci naklonjeni takim vsebinam, saj se življenje vendarle ni ustavilo in poleg ogrožujočega virusa prinaša tudi drugačne izzive. Včasih se je z njimi lažje spopadati, če vidiš, da v tem nisi sam.

Ne morem vam oporekati, da smo predvajali tudi nekaj »težjih« filmov. Filmov, ki so bili kupljeni pred tem časom, ne moremo in ne smemo izločiti iz programa, saj smo kot javni zavod zavezani k odgovorni porabi denarja. Pravice za predvajanje filmov so namreč omejene, običajno na dve leti in v tem času se izteka licenčno obdobje za mnoge filme, ki so bili kupljeni pred tremi leti, ko ni bilo ne duha ne sluha o situaciji, ki jo trenutno živimo. Obenem so se v tem času znašli tudi zato, ker smo želeli predpraznični program res narediti nekoliko bolj lahkoten in optimističen. Verjamem,

da boste v njem našli tudi zgodbe, ki ste jih pogrešali. Predvsem pa želim vsem nam, da bi bilo naše resnično življenje lepše in lažje.«

Pohvale ustvarjalcem in programom

Varuhinja je v decembru prejela več pohval namenjenih tako ustvarjalcem kot posameznim oddajam na Televiziji Slovenija. Gledalka **M. K.** je poslala daljše sporočilo, v katerem je pohvalila številne oddaje in voditelje:

»Poleg informativnih in glasbenih oddaj največ časa posvečam gledanju dokumentarcev. Cenim, da vlagate ogromne napore v izobraževanje in v državljansko vzgojo. Navdušil me je dokumentarec Propaganda, v času volitev v ZDA ponovitev nadaljevanke Najglasnejši glas in nekoliko prej film Resnica. Odličen je izbor tujih filmov: Velike osebnosti, John in Yoko, Zvezde velikega platna, Sedem svetov en planet, ganljivo je bilo še enkrat podoživeti koncert Odštevanje do 1990 ob padcu berlinskega zidu.

Kljub finančni negotovosti ste v zadnjem letu ustvarili čudovite domače dokumentarne oddaje: Zois, Bleiweis, Velike bolezni. Poklonili ste se spominu na Branimirja Tuma, o katerem nisem vedela nič, in Marjana Vodopivca, ki mi je odkril, koliko nam ljubih otroških pesmic, ki smo jih prepevali, je med drugimi velikimi deli on uglasbil. Tudi oddaja o Louisu Adamiču mi je odkrila marsikaj novega. Navdihujoča je bila oddaja Raziskovanje je pustolovščina. Ponovitev dokumentarca Ženska Majde Širca je bila zelo dobra odločitev. Isto velja tudi za film Zora (gejevski starševski par).

Posebno mesto si zaslužijo intervjuji Ksenije Horvat. O oddaji Tarča bi rekla samo, da se jo ekipa potrudi argumentirati z odlično izbranim dokumentarnim gradivom (recimo: šolstvo na daljavo). Da je to ena najbolj odmevnih, prodornih oddaj pa tako že veste.

Hvala za koncerte, pa naj gre za ponovitve poletnih koncertov z Dunaja, ali pa za koncerte Simfonikov RTV, pa Bekavca z Ireno Grafenauer se ne naveličam poslušati, pa prisrčnega otroškega in mladinskega pevskega zbora vaše hiše tudi ne. Vaš arhiv je zlata vreden.«

Gledalec **J. S.** je pohvalil delo dopisnika RTV Slovenija iz Italije Janka Petrovca:

»Ne vem zakaj imam občutek, da pa res uživa v svojem poklicu. Skoraj vsak dan ima prispevke, ki so zanimivi. Verjamem, da morajo novinarji poročati, predvsem o novicah, ki so pomembni za našo državo, pa vendar ima g. Petrovec vedno na zalogi prispevke o kulturi, mestih, življenju v Italiji,... Vse to predstavi na tako zanimiv način, da človeka kar potegne, da bi šel na potovanje raziskovat Italijo.«

Gledalca **F. G.** in **I. L.** sta se zahvalila za prenos svetovnega prvenstva smučarskih skakalcev v poletih iz Planice med 10. in 13. decembrom.

»Rada bi izrazila vso pohvalo za izvedbo prenosov iz Planice - pričarali ste nam vsaj malo občutkov normalnosti.« (**I. L.**)

Gledalec **F. G.** je poslal pohvalo za ponovljen posnetek koncerta Poletna noč: 80 let Mojmirja Sepeta (TV SLO 1, 27. 12.), gledalec **M. T.** je pohvalil film Mojster Čeng (TV SLO 1, 6. 12.), gledalka **J. V.** je pohvalila dokumentarec ob 100. obletnici rojstva Marijana Vodopivca (TV SLO 2, 26. 12.), gledalca **P. M.** in **F. G.** dokumentarno serijo Spomini z Milanom Kreslinom (TV SLO 1, med 8. in 29. decembrom), gledalec **M. P.** pa se je zahvalil za predvajanje odličnih dokumentarcev, še posebej za dokumentarni seriji En planet, sedem svetov in Potovanje iz Rusije do Irana.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Poročanje o sporu med Ukomom in STA

Poslušalec **A. M.** je varuhinji pisal po oddaji Dogodki in odmevi, ki je bila na sporedu 29. novembra ob 15.30. Menil je, da poročilo o razpletanju spora med Ukomom in STA ni bilo celovito. Po njegovem mnenju poslušalci niti v daljšem časovnem obdobju niso slišali vseh argumentov z obeh strani.

»Tega drugega vidika: zapiranje podatkov s strani STA v vaših komentarjih praktično ne osvetlujete ali zgolj »minimalistično«. Običajno se pri poročanju »vsebina« zahtev UKOMA zreducira na temin *zahtev po predložitve določenih dokumentov*. Pri izbiri zunanjih strokovnih mnenje izbirate praviloma te, ki zagovarjajo ne-posredovanje informacij o celostnem poslovanju javne agencije. /.../ Skoraj nič torej od javne RTV ne zvemo kaj vse je, še prafraziramo, Urbanija zahteval od Veselinoviča in kar bi po mojem morala vedeti ne samo vlada, kot ustanovitelj agencije, ampak splošna javnost. Ali tudi na RTV menite, da nas naj to ne zanima ?

Sedaj pa na konkretno oddajo: Poglejte si poročanje iz DZ na današnji dan 29.12.2010 v osrednji informativne oddaji Dogodki in odmevi po 15.40 minuti predvajanja.

Najprej poročanje o vložnem amandmaju s strani SMC v sklopu novega vladnega Corona, v katerem želi SMC vključiti tudi sredstva za STA. Prispevek pa se konča, kot rečeno s posnetkom Marka Milosavljeviča iz FDV v 14 minuti oddaje. Imenovani se zgraža nad zadrževanjem sredstev in govori o pomenu STA, o vsebini zahtev UKOM-a

in Vlade pa tako od imenovanega in od vaše novinarki nič, razen kot rečeno splošnega: »zahteve po predložitvah določenih dokumentov« (...)

Ne rečem, da ste do sedaj kje, v kakšni oddaji tudi pojasnili kaj želi vedeti UKOM, katere informacije zahtevajo od direktorja STA - morda res kje. To boste bolj vedeli vi. Na splošno pa velja očitek o tendicioznosti in necelovitosti informiranja o zapletu med UKOM-u in direktorju STA.«

Odgovor je pripravil odgovorni urednik Prvega **Danijel Poslek**:

»Podrobno sem pogledal predmet pritožbe in tudi vsebino na katero se pritožba nanaša.

Pojasniti želim, da o celovitosti poročanja ne moremo soditi zgolj na podlagi ene oddaje. Tema o financiranju Slovenske agencije je del naših oddaj že od izbruha zapleta v začetku decembra. Od takrat smo poročali o vseh straneh spora, tako o razlagi UKOM, kot o argumentih STA, o mnenju različnih strokovnjakov in različnih delov slovenske politike (koalicijske in opozicijske). Zato menim, da je šlo v tem primeru za zelo celovito poročanje in obveščanje javnosti. V dopisu je očitek, da o tem, kaj je direktor UKOMa zahteval od direktorja STA, nismo nič poročali. A to preprosto ne drži. Navajam samo nekaj oddaj, ko smo o tem zelo natančno poročali:

1.12.2020: Dogodki in odmevi, Radijski Dnevnik;

2.12.2020: Druga jutranja kronika, Dogodki in odmevi;

4.12.2020: Radijski dnevnik;

5.12.2020: Druga jutranja kronika;

11.12.2020: Dogodki in odmevi;

Ob teh pojasnilih glede poročanja o tej temi dodajam še to, da pri izboru sogovornikov nikoli ne zagovarjamo kriterija izbire po tem, kdo bo koga zagovarjal, ampak se preprosto odločimo (ob akterjih zgodb) tudi za strokovnjake z določenega področja (v tem primeru medijskega).

Glede konkretne oddaje 29.12. pa poudarjam, da je bil prispevek povsem v skladu s poklicnimi merili. Novinarka je celovito zajela zgodbo o segmentu PKP7, ki govori tudi o amandmaju glede financiranja STA, obenem je pogovor osvetlil najnovejše politične poglede na to temo in je bil dodatno nadgrajen z mnenjem strokovnjaka. Nobenega smisla pa ni imel vnovičen natančen oris tega, katere dokumente pričakuje UKOM. Kot rečeno, o tem smo zelo natančno poročali v številnih informativnih oddajah.

Toliko o zelo konkretnih pojasnilih vsebin, kot pa poslušalec ugotavlja sam pa je njegov očitek o tendicioznosti zelo splošen, zato je težko biti še bolj konkreten.«

Varuhinja je dodala splošno pojasnilo, da so dnevnoinformativni programi javnega medija pri poročanju o pomembnih dogodkih, ki se ne začnejo in končajo v istem dnevu, dolžni poskrbeti za spremljanje tega dogodka v nizu oddaj.

»Vsakokratni fokus je odvisen od vsebine oz. dnevnega povoda, temu mora biti prilagojen tudi žanr (poročilo, intervju, reportaža, analiza ...), vselej pa je treba poskrbeti tudi za kontekst, ki občinstvu pomaga razumeti nadaljevanje ali razvoj dogodka.

Prispevek, o katerem ste mi pisali, sem poslušala. Povod za tokratno obravnavo zapleta glede financiranja STA je bila izredna seja DZ, na kateri so poslanci z amandmaji dopolnjevali sedmi protikoronski sveženj, vladna stranka SMC pa je vložila tudi amandma o izplačilu zaostalih obveznosti tiskovni agenciji.

Predmet novinarske obravnave torej ni bil zaplet med Ukomom in STA ali vzrok za zaplet ali analiza zapleta, temveč reševanje tega zapleta v državnem zboru.

Uredništvo je za prikaz izbralo učinkovit žanr informativnega pogovora med voditeljico oddaje in poročevalko, v katerem sta skozi hiter dialog in s pomočjo izjav, podali ključne informacije o dogodku (kdo je vložil amandma, zakaj, kako to, da v okviru PKP7 itd.) in odgovorili na ključne dileme (kaj pomeni ta amandma v luči spora glede izplačil in finančne stabilnosti agencije).

Menim, da je bil prispevek – upošteva dosežane informacije v nizu ter fokus in kontekst - informativno celovit, vsebinsko bogat in razumljiv.

Menim, da je očitek o tendencioznosti ali necelovitem poročanju neupravičen.«

O invalidih z invalidi

Varuhinja je prejela dopis **Daneta Kastelica**, predsednika Sveta za invalide Republike Slovenije, ki je na mednarodni dan invalidov 3. decembra na valovih Prvega pogrešal prispevke in oddaje, v katerih bi o invalidih govorili - invalidi. Iz dopisa:

»Prvič v desetih letih se je zgodilo, da na Mednarodni dan invalidov 3. decembra ni bilo v etru nacionalnega radia slišati nobenega invalida niti predstavnika invalidskih organizacij v Sloveniji. /.../ Nacionalni radio pa je ob našem dnevu imel oddaje in sogovornike, ki niso invalidi in tudi ne poznajo problematiko invalidskega varstva v celoti, ampak samo v določenih segmentih. Medtem, ko se v Republiki Sloveniji točno ve kdo je predstavnik invalidov, nenazadnje je Svet za invalide Republike Slovenije zapisan v ZIMI – zakonu o izenačevanju možnosti invalidov kot skrbnik Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, katero je slovenski parlament sprejel leta 2004. čeprav je bilo v prispevkih slišati in zaznati, da bi za to področje skrbela neka

institucija, ki v osnovi nima znanja o invalidih in invalidskem varstvu. Skratka ponovno se je govorilo o invalidih brez invalidov. Na naš praznik ste slovenske invalide prikazali na radiu Slovenija kot opravilno nesposobne. Saj so o nas govorili drugi, kaj bi bilo za nas dobro, nas pa o tem kaj bi res potrebovali in bi bilo za nas dobro, ni vprašal NIHČE, razen najvišji predstavniki države. Nedopustno se mi v tem primeru zdi od nacionalnega radija, da si lahko privoščijo tak spodrseljaj in to na mednarodni dan invalidov.«

Iz odgovorov odgovornega urednika Prvega **Danijela Posleka**:

»Mednarodni dan invalidov vsako leto podrobno obeležimo v našem programu, ne zgolj v informativnih oddajah, tako je bilo tudi letos, ko ste lahko na dnevnem programu slišali prispevke o tej tematiki. Resda letos z nekoliko drugačnim pristopom, a kljub vsemu na način, ki je jasno osvetlil problematiko invalidov v današnji družbi. Ob tem pa ni nepomembno, da tem temam veliko časa in pozornosti posvečamo skozi celo leto, ne zgolj na mednarodni dan invalidov. In tako bo ostalo tudi v prihodnje.«

»Dodajam še pojasnilo o vsebini na Prvem, ki se je dotikala invalidske problematike.

V informativni oddaji Danes do 13h je Valter Pregelj pripravil prispevek, v katerem so sodelovali invalidi <https://radioprvi.rtv slo.si/2020/11/danes-do-trinajstih-498/>.

Popoldne smo imeli temo ob svetovnem dnevu invalidov. Izpostavili smo projekt Veščine za samostojno življenje, ki poudarja usposabljanje za samostojno življenje. Naša gostja je bila Mateja Vodeb, vodja službe za dostopnost programov RTV Slovenija, ki je predstavila dostopnost RTV vsebin slepim, slabovidnim, gluhim in naglušnim. Pogovarjali smo se tudi z varuhom človekovih pravic, ki je poudaril, da ne glede na to, da se je položaj glede enakopravne vključenosti invalidov v družbo v zadnjih desetletjih izboljšal, ostaja še veliko možnosti za izboljšanje.«

Varuhinja je pripravila odgovor, ki vsebuje **MNENJE**:

»Na splošni ravni lahko pritrdim odgovornemu uredniku, in sicer, da se uredništva smejo sama odločati o tem, kaj naj bo fokus, kontekst in žanr vsakokratne obravnave posameznih tem, da ne obstaja zapovedan vzorec, po katerem bi morali poročati o neki vsebini ali seznam vnaprej zapovedanih govorcev o določenih temah.

Obenem pa menim, da je med vsemi dnevi v letu, ko je presoja v celoti v uredniških rokah, ravno mednarodni dan invalidov tisti dan, ko najbolj poklicanih ne bi smeli pogrešati. Na ta dan je besedo treba dati tistim, katerih dan se obeležuje. »Prav je, da invalide vključujemo v programe in da javnost korektno in nepristransko obveščamo

in ozaveščamo o invalidski problematiki,« je temeljno vodilo v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike RTV Slovenija.

O tem smo se na kratko pogovorili tudi na nedavni seji Odbora za problematiko programskih vsebin za invalide RTV Slovenija, ki je potekala 9. decembra. V okviru tega pomembnega telesa javnega medija se pogosto poudari geslo: Nič o invalidih brez invalidov. Ob tem pa se seveda upoštevajo tudi meje novinarske in uredniške avtonomije. Ravno Prvi program Radia Slovenija ima velik poslušalstvo za invalidske tematike in zagotovo sodi med tiste medije, ki najbolj sistematično spremljajo tovrstne vsebine. Odgovorni urednik Prvega je na seji omenil, da je kolegica novinarka in urednica, ki izjemno pronicljivo spremlja to področje, žal odsotna, kar je bržkone tudi botrovalo poteku programa 3. decembra.

Verjamem, da bo RTV Slovenija še naprej opravljala svojo pomembno vlogo z vključevanjem invalidov v medijske programe ter korektnim, celovitim in tenkočutnim obveščanjem (in ozaveščanjem) javnosti o življenju invalidov - od osebnega doživljanja do sistemskih rešitev in primerov dobrih praks.«

Kaj pa moje vprašanje?

Poslušalka **V. F.** je varuhinji pisala po oddaji Svetovalni servis 10. decembra, v kateri je gostoval varuh človekovih pravic Peter Svetina. Bila je razočarana, ker voditelj gostu ni zastavil njenega vprašanja.

»Sem zvesta poslušalka prvega programa radia Slovenija in pred kratkim me je prizadelo naslednje. 10.1. 2020 je bil gost svetovalnega servisa zjutraj varuh človekovih pravic g. Peter Svetina. Jaz sem imela vprašanje za g. Svetina, katerega sem posredovala po elektronski pošti prvega programa radia Slovenija, a odgovora, čeprav je zanj bilo dovolj časa nisem prejela.«

Poslušalko je tudi zmotilo, da je po oddaji klicala v uredništvo in pisala voditelju, pojasnila pa ni prejela. Odgovor sta pripravila odgovorni urednik Prvega **Danijel Poslek** in voditelj Svetovalnega servisa **Bojan Leskovec**:

»Poudarjam, da ima voditelj oddaje podporo režije in ni sam v vlogi absolutnega selektorja vprašanj, ker je to ob natančnem vodenju oddaje nemogoče. Presoja poslušalke, da je bilo za postavljanje njenega vprašanja dovolj časa je subjektivna, obenem pa je treba na splošno poudariti, da če ob koncu oddaje voditelj zbira med objavo nekega zelo specifičnega vprašanja poslušalca, ki morda ni niti povsem v skladu s temo oddaje, na drugi strani pa lahko ponudi odgovor na vprašanje, ki nagovarja širši krog zainteresiranih poslušalcev, bo izbral slednjega. V tem

konkretnem primeru tudi ne vemo, katero vprašanje je poslušalka zastavila, da bi tako lažje preverili, zakaj je ostalo neodgovorjeno. Dejstvo pa je, da se je edino vprašanje, ki je bilo posredovano voditelju in nanj z varuhom res nista odgovorila, nanašalo na menjave sodnikov oziroma sodnih senatov v nekem postopku. Varuh človekovih pravic je sicer na splošno pojasnil oziroma povedal, da ne sme posredovati v primerih za katere tečejo sodni postopki.

Ob vsem tem dodajam še, da je voditelj Svetovalnega servisa poslušalko dvakrat poklical na njeno mobilno številko, ker se je želel z njo pogovoriti, a je ni uspel priklicati.«

Pravljica o dobrih možeh

Poslušalca **F. C.** je zmotila vsebina pravljice, ki so jo 19. decembra predvajali v oddaji Lahko noč, otroci.

»Imam hči, ki bo kmalu praznovala peti rojstni dan, ki pogosto posluša pravljico za lahko noč. Tudi jaz jo. Tudi takrat, ko se sam peljem iz službe. Tokrat me je izbor pravljice zelo zmotil. Menim, da bi "ta pravljica" sodila v dokumentarno oddajo (ki ni primerna za mlajše od 14 let) - npr. Lahko bi se imenovala Izvor dobrih mož. (...) Izbrana pravljica je otrokom sporočala, da dobri možje v resnici sploh ne živijo več. Da je to le prevara. Da se drugi našemijo v njih. Menim, da je nekaterim otrokom celo vzela "SANJE". Zato vas prosim, da pručite, če jo je še primerno predvajati otrokom.«

Urednica oddaje Lahko noč, otroci **Alja Verbole**:

»Pravljice za vsak večer v letu so skrbno izbrane, tako z vsebinske, jezikovne kot moralne plati. Z veliko odgovornostjo do naših poslušalcev, z željo, da otroci ob poslušanju uživajo in da jih zgodbe doživljajsko bogatijo. Pri tem ne pozabljamo na prednosti radijskega medija, ki otrokom dopušča, da si ustvarijo svojo vizualno podobo o stvareh, ki jih slišijo, in tako razvijajo svojo domišljijo, čustveno in socialno inteligenco v letih, ko je to izjemnega pomena za njihovo nadaljnje življenje. Pravljice pa so lahko tudi izhodišče za pogovor - mogoče prav dotična pravljica, pri kateri gre za literarno besedilo in ne za dokumentarno vsebino. Verjamem, da zgodba nosi tudi druga sporočila (dobrodelnost, skrb za druge, nepodpiranje lenobe), ne le tega, ki ste ga poudarili vi. Vseeno se vam iskreno zahvaljujem za opozorilo, v bodoče bom pri izbiri še bolj pozorna. Želim čim bolj prijazen preostanek letošnjega leta!«

Varuhinja:

»Pravljico sem pozorno poslušala tudi sama. Zagotovo jo je mogoče slišati in razumeti tako, kot ste opisali, vseeno pa menim, da je urednica dobro utemeljila otroški

pogled, ki je velikokrat drugačen kot pri odraslih. Verjamem, da otrokom, ki še verjamejo v dobre može, pravljica ni omajala njihovih predstav.«

Poslušalec se je v odgovoru na odgovor z argumenti v pojasnilih strinjal.

Jutranji koledar in podatki o dnevu

Poslušalko **M. L.** je zanimalo, zakaj v Jutranjem koledarju ne povejo več tudi različnih koledarskih in astronomskih podatkov o aktualnem dnevu.

»Redno poslušam radio Prvi in sprašujem, zakaj v Jutranjem koledarju takoj ko se začne, NE povedo več kateri dan v letu je, sončni vzhod in sončni zahod in kako dolg dan bo. S tem tudi spremljamo kako se zemlja vrti. Še nedolgo nazaj smo te podatke slišali redno vsako jutro, zdaj pa se redko kateri dan to zgodi in to zelo pogrešam. (...) Bi pa ob tej priložnosti pohvalila vse sodelavce radia Prvi.«

Odgovorila sta odgovorni urednik Prvega **Danijel Poslek** in urednica jutranjega programa na Prvem **Nadia Petauer**:

»V jutranjem programu na Prvem lahko točen čas (predvsem) sončnega vzhoda slišite ob različnih terminih oziroma vklopih voditelja, saj običajno tovrstno informacijo posredujemo ob dejanskem/čim bližjem času sončnega vzhoda. Drži pa, da podatki, ki jih pogreša, načeloma niso uvrščeni pred Jutranji koledar, saj je to rubrika, ki je namenjena spominu na dogodke, ki so zaznamovali določen datum v zgodovini. Ob nedavno spremenjeni dinamiki rubrike, umeščanjem arhivskih posnetkov (ki so pretežno iz bogate in dragocene RTV knjižnice) ter časovne komponente radijskega programa, smo po uredniški presoji omenjeno naštevanje števil (sončnega vzhoda/zahoda/dolžine dneva) umestili v druge segmente jutranjega programa.«

II. VAL 202

O vodenju in komentiranju

Poslušalca **I. M.** je zmotil komentar voditelja programa, ki je 26. decembra okoli 7.30 govoril o vladi in pri tem navajal kritično besedilo s portala necenzurirano.si:

»Mislim, da takšno govorjenje ni primerno za voditelja programa na državnem radiu in da gre za zlorabo radija za politični aktivizem. Oglasil sem se, ker se takšno govorjenje ponavlja vedno pri istem voditelju in ne gre za kakšno posplošeno kritiko mnenjske usmeritve vala 202. Takšno govorjenje vzbuja revolt pri določene delu plačnikov RTV prispevka in nikakor ne prispeva k povečanju tolerantnosti in

pluralnosti mnenj pri nas. Prepričan sem, da Radio Slovenija ne želi prispevati k večanju razdora v Sloveniji, zato prosim, da se tega voditelja opozori.«

Odgovor varuhinje:

»Menim, da mimobežno komentiranje aktualnih političnih razmer z osebnega vidika v povezovanju programa ni primerno. To ne pomeni, da komentarji niso dovoljeni, nasprotno, argumentiran komentar je treba negovati (npr. z uredniškim komentarjem v okviru dnevnoinformativnega programa, v oddaji Centrifuga itd.). Prati tako to ne pomeni, da smejo voditelji le tehnično odpovedovati in napovedovati vsebine in da bi se morali za vsako ceno izogibati kritičnim ostem o vsakdanjem družbenem življenju. Vsekakor pa je v javnem mediju izjemno pomembno poskrbeti, da se navajanje dejstev in izrekanje osebnih pogledov ne pomešata na način, kot bi šlo za podajanje splošno veljavnih in sprejetih resnic.«

Odziv odgovornega urednika Vala 202 Nejcja Jemca:

»Poleg komentarja v informativnih oddajah in komentatorske oddaje, kakršna je Centrifuga, med mnenjske oblike v programu Vala 202 uvrščamo tudi voditeljsko intervenco. To so govorni vstopi voditeljev med, denimo, dvema skladbama, po oddaji, pred citiranim ali povzetim besedilom ipd. Vstopi voditeljev so v manjšini izdelano mnenjski, so pa stalno avtorski. Mnenjski so torej v obliki omenjenih intervenc, ki so – tudi tako interno imenovane – tradicionalna stalnica programa Vala 202. Odziv poslušalca in zapis varuhinje sprejemam. Takšni odzivi nam pomagajo pri refleksiji in vrednotenju lastnega dela, tudi pri konkretnih razpravah, denimo o razlikovanju med mnenjskimi oblikami v programu Vala 202, standardih, resnicoljubnosti. Menim pa, da voditeljskih intervenc ne moremo enačiti z informativnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in drugimi oddajami, ki poleg glasbe tvorijo večinski del naše programske ponudbe. Bliže so namreč komentatorskim oblikam. Kritičnih osti, ki jih voditelji programa morajo znati utemeljiti, so deležni vsakokratni nosilci moči, ne zgolj politične. Tako je na Valu 202 že dolga leta. Pri tem kriterij izjavljanja v programu ni politična pripadnost nosilcev moči, temveč njihovo ravnanje in prakse.«

Odgovorni urednik je posredoval tudi celovit odziv v novembrski zadevi (gl. [novembrsko poročilo](#), str. 32):

»Z urednikoma jutranjega in dnevno aktualnega programa ter voditeljem smo opravili razpravo. Pritrdili smo ključnim ugotovitvam varuhinje – kot že sporočeno 27. 11. 2020 –, se seznanili s poklicnimi merili, obenem pa predelali razlikovanje med mnenjskimi oblikami v programu Vala 202: intervenco voditelja, komentarjem v

informativni oddaji in komentatorsko oddajo, kakršna je Centrifuga. Ob tem sem voditelju po osebnem pogovoru prek e-pošte podrobneje razdelal še, da so pri intervencah voditeljev pomembni dolžina (krajša oblika), fokus (izčiščena osrednja tema, dovolj poantirana ost sporočila), poenostavljena jezikovna struktura, nivo (dostojanstvo, čustvena nezaznamovanost), saj na ta način intervencja ne potrebuje dodatne razlage, spodbuja pa k razmišljanju.«

III. ARS

Prekinjen posnetek opere, drugič

Varuhinja je v decembru v vednost prejela pritožbo še enega poslušalca, ki ga je zmotila prekinitev posnetka opere, ki je bila na programu ARS predvajana 7. novembra (gl. [novembrsko poročilo](#), str. 34).

Po objavi je prejela tudi pojasnilo direktorja Radia Slovenija Mirka Štularja o razlogih za uvedbo avtomatiziranega predvajanja večernega programskega pasu na Arsu. Pojasnilo je v poročilu objavljeno kot **PRILOGA 1** na strani 33.

IV. RADIO SPLOŠNO

Pohvali za podkast in satiro

Decembra sta prispeli dve pohvali za vsebine Radia Slovenija:

»Pohvalo bi želel podati ustvarjalcem podcasta Evolucija užitka za izviren format in izvedbo. Zelo drzen korak, a odlično izpeljan! Še na več takšnih vsebin!« **(P. M.)**

»Čestitke za oddajo radio GA-GA. Dokler bo oddaja v takem duhu in takem formatu, je še upanje za naš državo in rad plačujem naročnino. Najboljši humor za malo čez 10€. Čestitam avtorjem in sodelavcem: kako domiselno, kako sveže, kako svobodno... tako svobodno, kot smo si državo zamišljali leta 1991 in zašli...« **(S. M.)**

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Neprimeren izbor likovne opreme članka

Bralka **T. B.** se je odzvala na likovno opremo spletnega članka o kulturniški akciji, ki je med 6. in 9. decembrom potekala v Ljubljani. Članek je bil na portalu rtvslo.si objavljen 6. decembra.

»Zelo neokusno in neprimerno, fotografija čokoladnega Miklavža s čokolado v obliki penisa. Miklavž je predvsem čas obdarovanja otrok. Pornografske vsebine in Miklavž. Res neprimerno za naslovno stran MMC. Se vam ne zdi to sporno?«

Odziv odgovornega urednika Kulturno-umetniškega programa TV Slovenija **Andraža Poeschla**, ki je pristojen tudi za kulturne vsebine na portalu rtv slo.si:

»Kot urednik, ki odgovarja za polje umetnosti in kulture na straneh rtv slo.si, sem oddal mnenje, da bi bilo za članek Avtopornografija na Miklavževo, bolj primerno objaviti naslovno fotografijo, ki temo razstave sporoča na subtilnejši način, pa tudi tako, da ne prizadene čustev tistih skupin naših bralcev, ki ta čas doživljajo v kontekstu svojega verovanja. Bistvo razstave, umetniškega projekta tako doma kot v tujini uveljavljenih slovenskih umetnikov, sem sam videl drugje. Vseeno pa umetnost mora še naprej ostati polje svobode, ki ga nekateri gojijo tudi v teh časih, težkih tudi za to področje in akterje. V novici je bilo sicer tudi jasno povedano, da si bo razstavo moč ogledati samo posamično in da se širša javnost dogodka ne bo mogla udeležiti. Na straneh rtv slo.si so o razstavi poročali, vabili pa niso nikogar.«

Tudi **varuhinja** je menila, da izbor likovne opreme ni bil primeren, in sicer z vidika načel dobrega okusa in obravnave spolnosti v programih javnega medija, kot jih opredeljujejo Poklicna merila in načela novinarske etike RTV Slovenija. Fotografijo so po opozorilu zamenjali.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Moderiranje uporabniških komentarjev

Varuhinja je prejela 12 sporočil uporabnikov, ki so menili, da so moderatorji neupravičeno odstranili njihove komentarje pod novinarskimi članki na spletnem portalu rtv slo.si. Svetovala jim je, naj vprašanja o moderaciji naslovijo neposredno na moderatorje, jim posredovala navodila za komuniciranje z moderatorji ter povezavo na kodeks, ki so ga sprejeli ob registraciji uporabniškega imena. Varuhinja nima vloge nadmoderatorja, lahko pa posreduje, če med uporabniki in moderatorji pride do kratkega stika ali nesporazuma.

Uporabnik **M. K.** pa je varuhinji poslal mnenje o komentarjih na rtv slo.si:

»Redno spremljam medije, med drugim tudi MMC RTVSLO. Pod prispevki včasih preberem tudi komentarje in kakšnega prispevam tudi sam. Žalosti pa me, da je nivo precejšnjega števila komentarjev padel pod vsak mero sprejemljivosti. Komentarji so žaljivi, nestrpni, širijo laži...

Verjamem, da se administratorji trudijo z odstranjevanjem neprimerne vsebine.

Mogoče bi bilo potrebno razmisliti, če bi bilo mogoče odstraniti ta primitivizem že pri viru, morda s tem, da bi imel lahko vsak samo eno uporabniško ime, ki bi bilo na nek način povezana s pravo osebo. To informacijo bi seveda hranili samo na RTVSLO, ostali bi videli uporabnika enako kot sedaj. Na ta način bi se zmanjšalo število anonimnih trollov, komentatorji pa bi se zavedali, da je njihova identiteta znana RTVSLO. Mogoče bi tudi uvedli ocenjevanje komentarjev od drugih uporabnikov ter avtorjev prispevkov in bi bila ta ocena objavljena zraven imena uporabnika skupaj s tem, kdaj je ustvaril uporabniški račun.

Nekaterih mediji so odstranili možnosti komentiranja, verjetno zaradi tega, ker so imeli preveč dela z urejanjem neprimernih komentarjev.

Po mojem mnenju je konstruktiven prispevek gledalcev pozitiven, moti me (verjetno še koga) ogromno število škodljivih komentatorjev.«

Odgovor **varuhinje**:

»V uredništvu Novih medijev, ki skrbi za moderiranje komentarjev, si prizadevajo ohranjati čim višjo raven uporabniških komentarjev, in sicer tako, da smejo komentirati le registrirani uporabniki, da so številne občutljive teme predmoderirane, da ponoči ni mogoče komentirati, da lahko vsak bralec opozori na neprimerno vsebino (bodisi s prijavo na Spletno oko bodisi z uporabo gumba Prijavi neprimerno vsebino). Bralcem, ki jih komentarji ne zanimajo, je omogočeno, da jih sploh ne odprejo, tisti, ki jih zanimajo, pa jih lahko sami razvrstijo tako, kot jih zanima - starejši naprej, novejši naprej, priporočeni naprej.

Poteka pa tudi širša razprava, v kateri se odpirajo različne opcije, od ukinitve te možnosti do novih pristopov. Menim, da so vaši predlogi lahko zelo koristni v tej razpravi, in se vam zanje iskreno zahvaljujem.

Dodajam še, da večinoma prejemam odzive uporabnikov, ki trdijo, da so njihovi komentarji neupravičeno odstranjeni oz. cenzurirani, kot to običajno opišejo.«

RTV SLOVENIJA

I. SPLOŠNO

Covid-19: informiranje o javnem zdravju, december

Tudi v decembru so se gledalci, poslušalci in uporabniki spletnih vsebin odzivali na poročanje RTV Slovenija o koronavirusni bolezni in epidemioloških ukrepih. Nekateri so menili, da informativni programi o poteku epidemije posredujejo pomanjkljive podatki, zlasti ko gre za

uporabo različnih testov ter razvoj in uporabo cepiv. Menili so, da pojasnila predstavnikov javnozdravstvenih inštitucij in vladnih skupin niso dovolj in da bi morali objaviti tudi kritične poglede tujih zdravnikov, ki so objavljeni na svetovnem spletu. Varuhinja je pritožnikom pojasnila, da mora javni medij v podajanju informacij o javnem zdravju slediti visokim poklicnim in etičnim standardom, kot so opisana v priporočilih ([priporočila, kako poročati o javnem zdravju](#)).

Občinstvo bega tudi uporaba številčnih podatkov pri prikazu stanja okužb, obolenosti in smrtnosti. Primera:

»Epidemija traja in traja, njen potek pa spremljam preko RTV Slovenija (razne oddaje, konference, poročila) in kovid portala na IJS. Do sedaj sem bila prepričana, da sta ta dva vira podatkov in informacij verodostojna. Včeraj pa je g. premier v parlamentu izjavil, da to niso pravi podatki in da nismo najslabši po umrljivosti zaradi kovida. Prosila bi, da za vse nas, ki smo bili očitno zaveden, pojasnite ali v državi obstajajo dve vrsti statistik« (I. L.)

Varuhinja je v uredništvih informativnih programov TV Slovenija in Radia Slovenija preverila, iz katerih virov črpajo podatke. Pojasnili so, da uporabljajo izključno podatke, ki jih za objavo pripravita in posredujeta Ministrstvo za zdravje in Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ti podatki so sporočani prek spletišča: <https://www.gov.si/teme/koronavirus-sars-cov-2/#e83273>, novinarskih konferenc, drugih objav predstavnikov vlade, strokovne skupine in zdravstvenih inštitucij.

»Dne 15. 12. ste na vaši spletni strani [rtvslo.si](https://www.rtvslo.si) objavili novico pod naslovom: Smrtnost zaradi covid-19 v Sloveniji 2,2-odstotna, nič višja od primerljivih držav. V novici ste zapisali, da »Pri nas imamo 103 umrle na 100 tisoč prebivalcev. Največ, 155, jih ima Belgija.«

V tej novici ste uporabili dva (sicer točna) podatka, iz njih izvedeni **sklep pa je napačen** in zavajajoč in zaradi tega grobo krši poslanstvo RTV Slovenija, da "sodelavci RTV Slovenija skrbimo za verodostojno in nepristransko informiranje." Naj svojo trditev dokažem.

Podatek, s katerim verodostojno primerjamo stanje epidemije v posameznih državah, je število okuženih oziroma umrlih (merjeno na število prebivalcev). Po številu okuženih v zadnjih sedmih dneh je Slovenija po podatkih Our World in Data (podatki na dan 15.12.2020) med najbolj prizadetimi državami na svetu /.../. Po številu umrlih v zadnjih sedmih dneh ima Slovenija (povzeto po istem viru) svetovni rekord /.../

Tako kot ima Slovenija neslavni rekord med vsemi državami na svetu po številu mrtvih v zadnjih sedmih dneh (merjeno na prebivalca), ga ima Belgija glede števila

kumulativnih smrtnih primerov (merjeno na število prebivalcev). Zaradi tega je vaša primerjava Slovenije in Belgije zavajajoča, vaš sklep, da smrtnost v Sloveniji ni nič večja od primerljivih držav, pa napačen.« (D. C.)

Odgovor je pripravila urednica MMC-ja **Kaja Jakopič**:

»Naslov v članku je poudarek iz razprave Slovenskega zdravniškega društva, o katerem so poročali radijski kolegi; članek je namreč v tem delu povzet po radijskih poročilih. Tudi ko smo še dodatno preverili podatke o smrtnosti (Worldometer), se je izkazalo, da Slovenija nima najvišjega odstotka smrtnosti. Kot pa je že zapisano v članku, tudi sama stroka opozarja, da je zaradi različnih strategij testiranja na okužbo z novim koronavirusom težko primerjati podatke o stopnjah smrtnosti na mednarodni ravni. Naj še poudarimo, da se naslov nanaša na podatke o smrtnosti in ne umrljivosti, saj so ti podatki za umrljivost, zaradi drugih parametrov, drugačni. To je posebej razloženo tudi v članku.«

Več kritičnih mnenjskih sporočil

Varuhinja je tudi v decembru prejela več sporočil občinstva, s splošno kritiko javnega medija in poročanja RTV Slovenija o aktualnih političnih in družbenih dogodkih v Sloveniji. Gledalci in poslušalci niso navajali konkretnih primerov ali utemeljevali očitkov. Rdeča nit je mnenje, da bi morali mediji vladne ukrepe in prizadevanja za zavezitev epidemije pohvaliti, da je dovolj, če se o njih poroča, ne pa kritično analizira. Navajali so, da bi morali novinarji RTV Slovenija v studije še večkrat povabiti predstavnike vladne koalicije in komentatorje, ki so naklonjeni vladi, in da je iz studijskih zasedb, izbora obravnavanih tem in pristopa razvidna pristranskost medija, v prid opoziciji in levi sferi ter razdoru med državljani.

Varuhinja je sporočila posredovala uredništvom informativnih programov. Mnenj ne komentira. Pošiljatelje je večkrat pozvala, naj odzive podajajo v skladu s priporočili oz. tako, da bo mogoče izluščiti, kaj je predmet odziva.

PRILOGE

Priloga 1: Prekinjen posnetek opere, drugič

Zakaj avtomatizirano predvajanje večernega programskega pasu na Arsu?

Pojasnilo direktorja Radia Slovenija Mirka Štularja

Glede na kadrovske in finančne okvirje RTV Slovenija na Radiu Slovenija vseh ravneh iščemo najbolj ustrezno, učinkovito in smotrno organizacijo dela in ekip, da ne bi občutneje zmanjševali obsega naših programov, a vseeno ohranili stabilnost delovanja in poslovanja v prihodnje.

Ena od predlaganih sprememb je tudi avtomatizirano predvajanje večernega programskega pasu na programu Ars med 19. in 24. uro. To pomeni enake vsebine v programu kot doslej, le način predvajanja programa je drugačen. Avtomatizacija ne zahteva fizične prisotnosti mojstra predvajanja in napovedovalca v realnem času, ampak se program predvaja samodejno, s predpripravo – snemanjem govornih delov in ustrezno umestitvijo v sistem Dalet. Predlog se nanaša na dneve, ko ni prenosov ali prireditev v živo. Nova ureditev tako ne posega v večere z živimi prenosi, ki jih je na leto približno 90. Zanje bomo še naprej zagotavljali realizacijo programa v živo. Sicer pa se, v skladu z dogovori, v testnem času preverjajo tudi možnosti morebitnega avtomatiziranega drugih programskih pasov Arsa.

Tak avtomatiziran sistem predvajanja programa poteka zjutraj med 2.00 in 5.00 na Prvem programu (vključno s skupnim nočnim programom Radia Koper in Radia Maribor) in na Valu 202 vsak dan med 22.00 in do konca informativne oddaje ob 24.00.

Naj še enkrat izpostavimo, da avtomatizacija v ničemer ne krni vsebinske strukture programa in povsem sledi obstoječi shemi. Že pred poskusno uvedbo avtomatizacije so bile predvajane povečini daljše glasbene ali govorne oddaje, od katerih jih je bila velika večina posnetih vnaprej. Napovedovalci povečini v eter vstopajo enkrat do dvakrat na uro, z vnaprej pripravljenimi napovedmi/odpovedmi oddaj, včasih te žive napovedi zamenja celo uvodna vsebina v posnetih oddajah. Vodenega programa, kot ga poznajo na marsikaterem primerljivem programu po Evropi, ni. Gre predvsem za posredovanje (branje) vnaprej pripravljenih tekstov, ki jih pripravijo avtorji oddaj in napovedovanje glasbenih del (predstavitev avtorja, naslova, dogodka, posnetka in izvajalcev).

Preizkusno avtomatizirano predvajanje večernega Arsa poteka od 3. novembra 2020. Analiza prvih treh tednov programa je pokazala, da je zaradi avtomatizacije vsak dan posnetih v povprečju 16 napovedi oz. govornih delov v skupni dolžini približno 15 minut.

Pred odločitvijo o predlagani spremembi smo primerjali ponudbo niza kulturno-umetniških radijskih programov, ki so del mreže EBU. Ena ključnih ugotovitev je, da se vsak radijski program prilagaja okoliščinam - realizacija shemi in nasprotno – shema realizaciji, seveda pa tudi shema javnosti po različnih programskih pasovih. Ti programi povečini nimajo poenotnega 'vodenja' oz. enovitega pristopa k realizaciji programa ves dan, ampak imajo prilagojeno programskim pasovom – od žive realizacije z voditeljem do zelo pogosto žive realizacije vnaprej posnetih oddaj oz. sklopov, torej brez napovedovalca-voditelja, pa do avtomatiziranega predvajanja pasu v celoti. Primerjava z drugimi kulturno umetniškimi programi v zvezi EBU zaradi velikosti občinstva, medijskega trga in tradicije sicer ni vedno ustrezna, vendar je dejstvo, da so na številnih javnih umetniških radijskih programih po Evropi večerni in nočni in zgodnje jutranji programi posneti vnaprej.

Analize navad poslušalcev po vsej Evropi kažejo, da so bistveno bolj kot večerni programski pas poslušani jutranji, dnevni in pa popoldanski. Zato tudi večina tujih primerljivih programov več vlaga (kadrovske in finančno) v jutranje (nekateri tudi v popoldanske) programske pasove. Aktualni predlog o realizaciji večernega programa je torej tudi priložnost in pobuda za uredniško razpravo o izkoriščenosti 'živega' programa na Arsu. Ali imamo moderatorje, voditelje programa ali napovedovalce? Ali potrebujemo eno ali drugo in kdaj? Enako ali celo bolj kot količinska analiza vstopov napovedovalca po 19.00 je najbrž na mestu vsebinska analiza: koliko vstopov po 19.00 je takih, da jih ni smiselno in možno posneti?

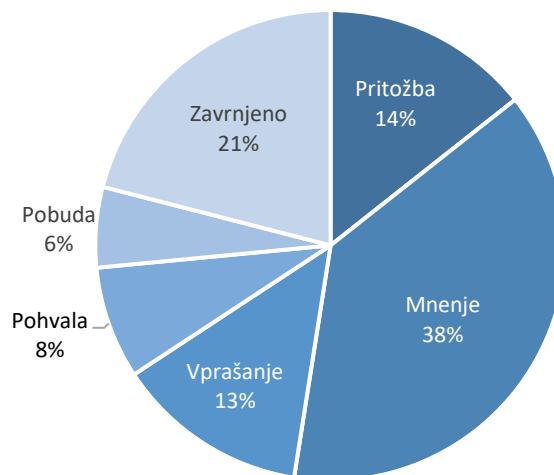
Poskusno avtomatizirano predvajanje programa Ars med 19.00 in 24.00 uro smo vpeljali tudi zato, da imamo med epidemijo preizkušen sistem delovanja ob morebitnem povečanju števila okuženih v produkcijskih ekipah, torej v situaciji, ko zaradi kadrovskega osipa ne bi mogli zagotavljati živega predvajanja programa v vseh pasovih in vseh programih. Po koncu epidemije bomo analizirali poskusno obdobje in se odločili, katere dobre prakse vpeljati v sistem, kaj spremeniti, kaj dodelati in v katerem terminu. Zagotovo pa je to tudi priložnost za nabor idej o morebitnih spremembah sheme, ki bi program Ars še bolj približale poslušalcem.

STATISTIKA

	DECEMBER 2020	NOVEMBER 2020	DECEMBER 2019
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	83	158	45
Informativni program	41	109	17
Kulturno umetniški program	9	10	9
Razvedrilni program	6	5	6
Športni program	10	3	6
Program plus	8	6	3
Ostalo	9	25	4
REGIONALNI CENTER / TV program	0	0	2
Televizija Maribor	0	0	2
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	17	11	7
Radio Prvi	13	7	6
Val 202	2	3	1
Ars	1	1	0
Ostalo	1	0	0
MMC			
SKUPAJ	15	17	50
Novinarske vsebine	3	8	44
Uporabniške vsebine	12	9	4
Storitve	0	0	2
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	66	93	59
Jezikovna kultura	2	8	6
Oglaševanje	3	6	4
Dostopnost in prilagojeni programi	1	4	0
RTV prispevek	3	2	3
Tehnične zadeve	4	8	18
RTV SLO - splošno	15	26	4
Ostalo	0	8	3
Zavrnjena obravnava	38	31	21
VSI ODZIVI	181	279	163

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	181
Pritožba	26
Mnenje	69
Vprašanje	24
Pohvala	14
Pobuda	10
Zavrjneno	38

SKUPAJ	181
Elektronska pošta	114
Spletni obrazec	22
Pismo	6
Telefon	39

